

Hyvä on harjuksen hyppiä puhtaassa Ounasjoessa

Uponorin osallistuminen

- ✓ 1 kpl WehoPuts 400 -pienpuhdistamo

Hyvä on harjuksen hyppiä puhtaassa Ounasjoessa

Ounasjoen kupeessa, Kittilän Kaukosen kylässä jätevedet käsitellään nyt uudessa WehoPuts 400 -puhdistamossa. Laajassa Lapinmaassa kyläpuhdistamoille olisi käyttöä muuallakin: välimatkat ovat pitkiä ja puhdistamot ovat usein järkevämpi vaihtoehto kuin jätevesien kuljettaminen kymmenien kilometrien päähän.

Kittilän Kaukosen kylässä, Ounasjoen kupeessa Jouni Seppälällä ja Jouni Ojanperällä riittää haastatteluhetkellä lokakuussa kiireitä. Kylään on asennettu WehoPuts 400 -puhdistamo. Nyt miehet haluaisivat ehtiä ennen talven tuloa ohittamaan viimeisetkin, tarpeettomaksi jääneet vanhat sakokaivot.

- Kyllä met kuuntelema joka ilta Mette Mannosen säätiedotukset hyvin tarkhan, kaivinkonetta käyttävä Jouni Ojanperä kertoo.
- Pitkiä päiviä on tehty. Nyt pimeys alkaa jo haitata, kesäisinhän täällä passaa painaa hommia yötä päivää, hän naurahtaa.
- Vaan ei tuo haittaa, vaikka talvi ehtisi ensin. Jatketaan sitten keväällä. Pääosa urakasta on jo tehty, sillä puhdistamo on paikoillaan ja toiminnassa, Jouni Seppälä lisää.

Projektin tiedot

Location	Valmistuminen
Kittilä, Finland	2010
Rakennustyyppi	Product systems
Verkostorakentaminen	Jäteveden puhdistamot ja säiliöt
Projektityyppi	
Uudisrakentaminen	

Vaativa urakka

Kaukosen vesiosuuskunnan puheenjohtaja Jouni Seppälä kertoo, että mittava jätevesiurakka tuli ajankohtaiseksi, kun kylän 1970-luvulla rakennetun lammikkopuhdistamon ympäristölupa vanheni. Ympäristökeskus vaati lähellä luonnonmukaista Ounasjokea sijaitsevalta laitokselta parempia puhdistustuloksia. Joki on kuuluisa kahlitsemattomista koskistaan ja suvannoistaan sekä harjus-, taimen- ja haukikannoistaan.

– Hintavertailujen jälkeen päätimme, että hankimme kylään uuden puhdistamon. Toinen, huomattavasti kalliimpi vaihtoehto olisi ollut johtaa jätevedet siirtoviemärillä neljänkymmenen kilometrin päähän Leville. – Aikaa kuitenkin kului, eikä asia oikein edennyt. Tuntui, ettei meillä ollut riittävästi valmiuksia ryhtyä edistämään isoa projektia. Oli myös käynyt selväksi, että pelkän puhdistamon hankkiminen ei riittänyt, vaan myös viemäriverkostoa olisi kunnostettava.

Koko järjestelmä kuntoon

Vesiosuuskunnan hankkeeseen tuli uutta vauhtia, kun ympäristökeskus antoi osuuskunnalle uhkasakon.

– Tämän jälkeen valitsimme puhdistamoprojektille vetäjän, joka laati hankkeelle kokonaissuunnitelman, ja työt päästiin aloittamaan. Myös ympäristökeskus perui antamansa uhkasakon. Järjestelmän keskitetyksi puhdistamoksi eli pakettipuhdistamoksi valittiin vertailujen jälkeen WehoPuts 400. Puhdistamo asennettiin paikalleen syyskuussa 2010. Asennustöitä johti NCC Roads ja valmistajan edustajat olivat mukana niin putkitus- ja sähköistystöissä kuin käyttöönotossakin.

Tehokas puhdistus, kaupanpäälle multaa

Jouni Seppälä kertoo, että WehoPuts-puhdistamon puhdistustulokset ovat huomattavasti parempia kuin vanhan allaspuhdistamon. – Puhdistamo on myös helppokäyttöisempi, Seppälä toteaa tyytyväisenä. Vanhaan allaspuhdistamoon johdettiin vain harmaat vedet. Taloilla oli omat sakokaivot, jotka asukkaat joutuivat itse tyhjentämään. Altaassa vedestä ei myöskään poistunut ravinteita, vaan ne päätyivät lopulta Ounasjokeen.

– Nyt biologis-kemiallisessa prosessissa jätevedet puhdistuvat tehokkaasti. Asukkaiden puolestaan ei tarvitse enää tyhjentää sakokaivojaan. Kun vanhoja sakokaivoja on työn aikana ohitettu, on Seppälän mukaan monesti huomattu, ettei vanha järjestelmä ole toiminut tehokkaasti.

– Taloihin johtavat putket ovat monin paikoin painuneet ja jätevedet ovat maanneet paikallaan. Uusi puhdistamo sijaitsee vanhan, nyt jo täytetyn avoaltaan vieressä. Maan pinnalle puhdistamosta näkyy vain pari luukkuja sekä ohjausyksikkö, joten se maisemoituu hyvin ympäristöön. Vanhan avoaltaan maasto on nyt kompostointialueena.

Uuden puhdistamon lietteet sekoitetaan siellä turpeen kanssa ja lopputulosta voidaan käyttää maanparannusaineena.

– Puhdistamolietettä ei tarvitse enää viedä kompostoitavaksi Leville, mistä kertyy huomattavia säästöjä.

Luotettavia kumppaneita

Jouni Seppälä toteaa vesiosuuskunnan tekemiin päätöksiin vaikuttaneen myös sen, että kumppaneiksi haluttiin isoja ja vastuullisia toimijoita.

– Halusimme olla varmoja siitä, että kavereista kuuluu jotain vielä senkin jälkeen, kun auton takavalot häipyvät näkyvistä, Seppälä naurahtaa.

Hän kiittääkin muun muassa toimittajan antamaa puhdistamon käyttö- ja huoltokoulutusta.

Pankkilainaa lyhennetään käyttömaksuilla

Osuuskunnan keräämien säästöjen lisäksi investointiin tarvittiin myös pitkäaikaista pankkilainaa.

– Pankkilainaa lyhennetään nyt käyttömaksuilla. Olemme hakeneet kohteeseen myös investointiavustusta Lapin ELY-keskukselta, Seppälä kertoo.

Kaukosen kaukonäköistä ajattelua

Kaukosen kylän puhdistamohanke käy hyvin esimerkiksi muille.

– Tällaiset hankkeet kannattaa hoitaa mahdollisimman ammattimaisesti. On tärkeää ymmärtää jätevesien puhdistus kokonaisuutena eikä keskittyä vain verkoston johonkin osaan.

Kerralla tehtynä tämä on tietenkin iso urakka – mutta verkosto on aina yhtä vahva kuin sen heikoin lenkki.

– Kaukosessa on tehty investointi, josta on hyötyä vuosikymmenien ajan. Se nostaa myös kylän imagoa ja tekee siitä haluttavamman asuinpaikan. Tämä on konkreettinen merkki siitä, että Kaukonen on kehittyvä eikä kuoleva kylä.

Puhdistamot sopivat Lappiin

Miia John Uponor Infrasta huomauttaa, että ainakin puhdistamon puolesta kylään sopisikin lisää väkeä.

– Puhdistamo on mitoitettu 400 hengelle. Tällä hetkellä kylässä on asukkaita noin 300. John näkee, että kyläpuhdistamoille olisi laajassa Lapissa paljon tarvetta.

– Lapissa riittää haja-asutusalueita ja välimatkat ovat pitkiä. Kyläpuhdistamot ovat usein huomattavasti järkevämpi vaihtoehto kuin jätevesien kuljettaminen kymmenien kilometrien päähän.

– Maastossakin kun riittää korkeuseroja ja soita, Miia John huomauttaa.

Hyvä on harjuksen hyppiä puhtaassa Ounasjoessa

uponor

Uponor Infra Oy

Uponor Infra Oy
Uponor Suomi Oy
Kouvolaantie 365, 15550 Nastola
Kappelinmäentie 240, 65370 Vaasa

Puhelin +358 20 129 211
Sähköposti
asiakaspalvelu@uponor.com
W www.uponor.com